

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudkyň Mgr. Daniely Zemanové a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci **žalobce: P. Č.**, proti **žalované: Česká advokátní komora**, se sídlem Národní 16, Praha 1, proti rozhodnutí žalované ze dne 2. 7. 2010, č. j. 1696/10, **za účasti osoby zúčastněné na řízení: JUDr. Irena Chmelíková**, advokátka se sídlem nám. Přemysla Otakara II. 34, České Budějovice, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 28. 8. 2013, č. j. 5 A 187/2010 - 70,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Osoba zúčastněná na řízení **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

Včas podanou kasační stížností brojil žalobce (dále jen „stěžovatel“) proti shora označenému usnesení Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), kterým bylo zastaveno řízení o žalobě pro nezaplacení soudního poplatku.

Městský soud v napadeném usnesení uvedl, že usnesením ze dne 1. 3. 2013, č. j. 5 A 187/2010 - 52, odňal stěžovateli osvobození od soudních poplatků, které mu bylo v dané věci přiznáno. Posléze městský soud stěžovatele vyzval k zaplacení soudního poplatku za žalobu a určil mu k tomu sedmidenní lhůtu, která uplynula dne 26. 8. 2013. Dne 23. 8. 2013 sice stěžovatel zaslal městskému soudu e-mail se žádostí o osvobození od soudních poplatků, o této žádosti však městský soud nerozhodoval s ohledem na své usnesení, v němž odňal stěžovateli osvobození od soudních poplatků, a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 5. 2013, č. j. 4 As 61/2013 - 11, kterým byla zamítnuta kasační stížnost proti zmíněnému odnětí osvobození od soudních poplatků.

Vzhledem k tomu, že stěžovatel soudní poplatek v určené lhůtě nezaplatil, městský soud řízení o žalobě z tohoto důvodu zastavil.

II. Obsah kasační stížnosti

V kasační stížnosti stěžovatel namítl nepřiměřenost lhůty k zaplacení soudního poplatku. Dále namítl, že městský soud, jak plyne i z jiných jeho rozhodnutí, nerozlišuje mezi poplatkem za úkon a poplatkem za návrh na zahájení řízení. Stěžovatel rovněž vyjádřil své přesvědčení, že mu městský soud bránil domáhat se soudní ochrany.

III. Vyjádření žalované

Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

IV. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána osobou k tomu oprávněnou, je podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná. Důvod kasační stížnosti odpovídá důvodu podle § 103 odst. 1 písm. e) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Zdejší soud přezkoumal napadené usnesení městského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, zkoumal při tom, zda netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud jen krátce zmiňuje, že netrval na zaplacení soudního poplatku a povinném zastoupení advokátem v řízení o kasační stížnosti. Trvání na těchto požadavcích by totiž značilo jen řetězení téhož problému, jelikož předmětem přezkumu je usnesení městského soudu o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku. K danému srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 10. 2007, č. j. 1 Afs 65/2007 - 37, a ze dne 13. 9. 2007, č. j. 9 As 43/2007 - 77 (všechna zde citovaná rozhodnutí zdejšího soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz).

Nejvyšší správní soud se neztotožnil s námitkou nepřiměřenosti lhůty k zaplacení soudního poplatku. V usnesení ze dne 15. 8. 2013, č. j. 5 A 187/2010 - 66, jímž městský soud vyzval stěžovatele k zaplacení soudního poplatku, byla stěžovateli určena lhůta sedmi dnů k vyhovění výzvě. Stěžovatel tuto výzvu osobně převzal dne 19. 8. 2013. Určenou sedmidenní lhůtu považuje Nejvyšší správní soud za zcela adekvátní okolnostem případu, který městský soud posuzoval.

Pro takové hodnocení je podstatné, že již v usnesení ze dne 1. 3. 2013, č. j. 5 A 187/2010 - 52, kterým městský soud stěžovateli odňal přiznané osvobození od soudních poplatků se zpětnou účinností, byl stěžovatel výslovně upozorněn na povinnost zaplatit soudní poplatek za žalobu. Usnesení o odnětí osvobození od soudních poplatků bylo přitom stěžovateli doručeno dne 11. 3. 2013. Stěžovatel tak byl prokazatelně zpraven o nutnosti zaplatit soudní poplatek za žalobu více než pět měsíců před vydáním výzvy k zaplacení soudního poplatku. Na uvedeném nic nemění ani skutečnost, že proti usnesení, jímž bylo stěžovateli se zpětnou účinností odňato osvobození od soudních poplatků, byla podána kasační stížnost, o níž bylo vedeno řízení pod sp. zn. 4 As 61/2013. Podání kasační stížnosti, jako mimořádného opravného prostředku, obecně nemá odkladný účinek a dané stěžovatelově kasační stížnosti nebyl takový účinek přiznán. Samotné podání kasační stížnosti proto nemělo přímý vliv na odnětí stěžovateli osvobození od soudních poplatků v řízení před městským soudem a ani na nutnost tento poplatek zaplatit. Navíc stěžovatelova kasační stížnost proti usnesení městského soudu o odnětí osvobození od soudních poplatků byla zamítnuta rozsudkem ze dne 7. 5. 2013, č. j. 4 As 61/2013 - 11, který

pokračování

nabyl právní moci dne 7. 6. 2013. Od právní moci zmíněného rozsudku zdejšího soudu do vydání výzvy k zaplacení soudního poplatku ze strany městského soudu tak uplynuly více než dva měsíce, po které si musel stěžovatel být stále vědom nutnosti soudní poplatek zaplatit a kdy navíc nemohl spoléhat na to, že usnesení městského soudu o odnětí osvobození může být zrušeno v řízení o kasační stížnosti.

Za stavu, kdy si stěžovatel po dobu několika měsíců musel být vědom nutnosti zaplatit soudní poplatek, na což se tak mohl i připravit, nelze již z tohoto důvodu sedmidenní lhůtu k zaplacení soudního poplatku považovat za nepřiměřenou. Zde je navíc nutno zdůraznit, že soudní poplatek lze zaplatit i po uplynutí k tomu určené lhůty, pokud je poplatek zaplacen dříve, než nabylo právní moci usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku (srov. § 9 odst. 7 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů; dále jen „zákon o soudních poplatcích“).

Důvodná nebyla ani další stěžovatelova námitka, v níž uvedl, že městský soud nerozlišuje mezi poplatkem za úkon a poplatkem za návrh na zahájení řízení, k čemuž stěžovatel dodal, že „rozsudek“ nezahrnoval výrok o tom, že se stěžovateli ukládá povinnost zaplatit soudní poplatek. Zdejší soud konstatuje, že ust. § 4 zákona o soudních poplatcích rozlišuje 1) mezi poplatky za úkon, u nichž vzniká poplatková povinnost sepsáním podání do protokolu u soudu, a v ostatních případech podáním návrhu na provedení úkonu, a 2) mezi poplatky za řízení, kdy vzniká poplatková povinnost buď podáním žaloby či jiného návrhu na zahájení řízení, odvolání, dovolání, kasační stížnosti, nebo tato povinnost vzniká jejím uložením ze strany soudu v případech dle § 4 odst. 1 písm. e) až i) zákona o soudních poplatcích. V nynější věci přitom nebylo třeba ze strany městského soudu výslovně zdůrazňovat, že soudní poplatek, u něž vznikla poplatková povinnost podáním žaloby, patří mezi soudní poplatky za řízení. Ani stěžovatel nijak blíže v kasační stížnosti neodůvodnil, proč by zdůraznění takové skutečnosti mělo význam z hlediska zákonnosti napadeného usnesení. Dále je nutno uvést, že vzhledem k tomu, že poplatková povinnost vznikla stěžovateli již ze zákona samotným podáním žaloby [§ 4 odst. 1 písm. a) zákona o soudních poplatcích], nebylo třeba o jejím uložení speciálně rozhodovat ve výroku rozhodnutí.

Stejně tak Nejvyšší správní soud nemohl přisvědčit námitce, že městský soud bránil stěžovateli domáhat se ochrany před činností žalované. Městský soud v souladu s procesními předpisy u stěžovatele trval na zaplacení soudního poplatku a poté, co stěžovatel tento poplatek nezaplatil, řízení bez věcného řešení stěžovatelových námitek zastavil. To však dle náhledu Nejvyššího správního soudu nelze považovat za znemožňování soudní ochrany. Soudní poplatek je právní institut, jehož úkolem není znemožnit přístup k soudu, ale jehož funkcí je mimo jiné vyloučit nadužívání práva obrátit se na soud v nepodstatných záležitostech či v případech zjevně neúspěšného uplatňování práva. To se děje skrze povinnost zaplatit předem stanovený soudní poplatek, což žalobce obecně nutí, aby při zvažování, zda zaplatí požadovaný poplatek, pro sebe předběžně posoudil význam věci, v níž hodlá podat žalobu, a posoudil si i její důvodnost. Podmínění věcného posouzení žaloby splněním poplatkové povinnosti není rozporné s právem na soudní ochranu mimo jiné s ohledem na možnost osvobození od soudních poplatků, kde soud důsledně zkoumá, zda by v konkrétním případě nebyl požadavek na zaplacení soudního poplatku nepřijatelnou překážkou pro přístup k soudu. U stěžovatele přitom bylo zkoumáno, zda by soudní poplatek představoval takovou překážku. Jak městský soud, tak i zdejší soud (viz rozsudek ze dne 7. 5. 2013, č. j. 4 As 61/2013 - 11), dospěl k závěru, že tomu tak není.

V. Závěr a náklady řízení

Nejvyšší správní soud ze všech shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, proto ji dle § 110 odst. 1, věty poslední, s. ř. s. zamítl. O věci přitom rozhodl bez jednání postupem podle § 109 odst. 2 s. ř. s., dle kterého o kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud zpravidla bez jednání.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1, větu první, s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., dle kterých nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel v soudním řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované, která by jinak měla právo na náhradu nákladů řízení, nevznikly v řízení náklady, které by překračovaly její běžnou úřední činnost.

Dle dle § 60 odst. 5, věty první, s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., má osoba zúčastněná na řízení právo na náhradu jen těch nákladů řízení o kasační stížnosti, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí Nejvyšší správní soud uložil. Vzhledem k tomu, že žádná taková povinnost nebyla ze strany zdejšího soudu uložena, nemohly s jejím plněním vzniknout žádné náklady řízení. Osobě zúčastněné na řízení proto nebyla přiznána náhrada nákladů řízení.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. října 2013

JUDr. Radan Malík
předseda senátu